

## Besigtigelsesrapport for Hammervej 66A

### NÆM 2002:124

05.04.01; Hammer Sogn, Hammer Herred, Storstrøms (tidl. Præstø) Amt

Den 19-IX-2002 henvendte Kjeld Madsen, der pt. er ved at bygge hus på Hammervej 66A (matr.nr. 6f, Hammer By), sig til museet, da han mente, museet evt. kunne have interesse i at bese hans byggefelt.

Undertegnede beså umiddelbart efter stedet beliggende i den sydvestlige del af Hammer By, og kunne notere følgende:

Inden for et areal på ca. 12 x 14 m var al overjorden i hånden afgravet til undergrundsniveau. Der var tale om forholdsvis mægtige muldlag (60-70 cm !), tilsyneladende dog uden mere markante lagdelinger (siderne var dog temmelig udtørrede, og forholdet derfor vanskeligt at bedømme).

En undtagelse var dog en ca. 3 m bred og op til 5-7 cm tyk **lerlinse**, der både sås i udgravningens nordlige og sydlige profil, og som iflg. Kjeld Madsen havde kunne følges hele vejen imellem disse (jf. planskitse). Dette lerlag lå ca. midt i de ophobede kulturlag, dvs. 25-30 cm fra nuværende overflade og ca. 30 cm over undergrunden. Der kunne i profilen ikke umiddelbart iagttages tilhørende konstruktioner, men der har højst sandsynligt være tale om et øst-vest orienteret husgulv, der således angiver en bygning på over 14 m (dvs. mere end udgravningens øst-vestlige udbredelse). Der var ikke grundlag for en datering af bygningsresten, men dens størrelse kunne antyde, at der var tale om en konstruktion fra nyere tid. Det skal dog nævnes, at arealet tilsyneladende ligger ubebygget både på Rytterdistriktkortet (1771) og Udskiftningskortet (1806), hvorfor gulvet må tilhøre en konstruktion fra før eller efter det sene 1700-tal. Et bud kunne således være, at der var tale om et anlæg fra omkring 1600-tallet.

I den (delvist) blotlagte undergrund - ligeledes udtørret og begyndt spirende - kunne på den vestlige del enkelte anlæg iagttages nemlig et **stolpehul**, en lille **kogestensgrube** samt endnu en (kogestens-?)**grube** (jf. planskitse). Alle disse anlæg var udaterede, men forhistoriske i karakter.

Ved opgravning af anlægsgrøften til spildevandsledningen udgående i nordøstlig retning fra huset til vejen havde Kjeld Madsen endvidere stødt på en ansamling af større sten ca. 6-7 m fra huset (grøften atter tildækket forud for besigtigelsen). Stenene formodedes at have forbindelse til Chr. IV's **vildtbanegrøft**, der har forløbet på netop dette sted. Det kunne endvidere ses, at mulden blev tykkere i byggefeltets nordlige del, hvilket tilskrives

tilstedeværelsen af den gamle grøft på indersiden af voldforløbet. Endelig havde Kjeld Madsen allerede ved anlæggelsen af indkørslen til parkeringen vestligt på grunden stødt på større sten (jf. planskitse), - også disse må tilskrives vildtbanen.

Endelig oplyste Kjeld Madsen, at det **gamle stræde** oprindeligt havde ligget umiddelbart syd for det nuværende, og således havde forløbet på den nordlige del af matriklen og dermed parallelt med (i samme løb som ?) vildtbanegrøften.

Kjeld Madsen havde opsamlet enkelte genstande under jordarbejdet, herunder et enkelt højmiddelalderligt (kande-?)skår, lidt 15/1600-tals keramik, stumper af munkesten samt knogler. Intet af dette blev taget til museet.

De forholdsvis mange kulturlevn fra forhistorisk(?) og nyere tid indenfor det temmelig begrænsede område samt de temmelig tykke kulturlag, antyder en del aktivitet i denne sydlige del af Hammer By. Da der i Hammer allerede er fremkommet spor efter vikingetidige/tidlig middelalderlige aktiviteter sydøst for kirken (jf. NÆM 1998:112), kunne noget tilsvarende være tænkeligt hér mod sydvest. Arealerne bør således til stadighed være under observation ved fremtidige jordarbejder i området.